

AGENDA 22 – PÕLTSAMAA VALD

JÕGEVAMAA PUUETEGA INIMESTE KODA

AGENDA 22
PÕLTSAMAA VALD

Jõgeva

2006

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. reegel. Teadlikkuse tõstmine.....	4
2. reegel. Meditsiiniabi.....	5
3. reegel. Rehabilitatsioon.....	6
4. reegel. Toetavad teenused.....	7
5. reegel. Kättesaadavus.....	8
7. reegel. Tööhõive.....	10
8. reegel. Sissetuleku tagamine ja sotsiaalkindlustus.....	11
9. reegel. Perekonnaelu ja isikupuutumatus.....	12
10. reegel. Kultuur.....	13
11. reegel. Vaba aeg ja sport.....	14
12. reegel. Ühiskondlikud organisatsioonid.....	15
13. reegel. Informatsioon ja uurimistöö.....	16
14. reegel. Poliitiline otsustamine ja planeerimine.....	17
15. reegel. Seadusandlus.....	18
16. reegel. Majanduspoliitika.....	19
17. reegel. Töö koordineerimine.....	20
18. reegel. Puuetega inimeste organisatsioonid.....	21
19. reegel. Personali koolitus.....	22
20. reegel. Invaprogrammide riiklik kontroll ja hindamine.....	23
21. reegel. Standardreeglite täitmise järelvalve.....	24
22. reegel. Rahvusvaheline, tehniline ja majanduslik koostöö.....	25

SISSEJUHATUS

Sotsiaalkindlustusameti andmetel seisuga 01.04.2006.a on Põltsamaa vallas 784 puudega inimest, neist:

- 172 sügava puudega isikut;
- 366 raske puudega isikut;
- 222 keskmise puudega isikut;
- 24 puudega last.

Töövõimetuspensionäre 466, neist töötab 136 inimest.

Kasutatud lühendid:

- KOV - Kohalik omavalitsus
- SKA - Sotsiaalkindlustusamet
- TTA - Tööturuamet
- PIK - Puuetega Inimeste Koda
- SM - Sotsiaalministeerium
- THM - Teadus- ja Haridusministeerium
- SHKS- Sotsiaalhoolekande seadus

1. reegel. Teadlikkuse tõstmine.

Eesmärk: Puudega inimesed peavad olema informeeritud KOV tegevusest, saada neile vajalikku informatsiooni

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
<p>Informatsioon jõuab puuetega inimesteni vabariiklike, maakondlike ja Põltsamaa piirkonna lehe kaudu. Infot jagavad ka sotsiaaltöötajad. 2005.a töölevõetud sotsiaaltöötaja, kelle tööülesandeks on tegelemine puuetega inimeste sihtgrupiga. Loodud on avalikud internetipunktid raamatukogude juurde. Puuetega inimeste teadlikkuse tõstmine oma õigustest ja kohustustest.</p>	<p>Info jõuab puuetega inimesteni liiga aeglaselt.</p>	<p>Rajada (mõnel juhul parandada) ligipääsuvõimalusi sotsiaalobjektidele ja informatsioonile</p>	KOV eelarve	KOV	2006
		<p>Sotsiaaltöötajad informeerivad puuetega inimesi regulaarselt olemasolevatest abiprogrammidest ja teenustest.</p>	KOV eelarve	KOV	2006
		<p>Infopäevade korraldamine puuetega inimestele.</p>	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2006
		<p>Valla lehes avaldada artikleid puuetega inimeste probleemidest.</p>	KOV eelarve	KOV	2006
		<p>Muuta ligipääsetavaks avalikud internetipunktid</p>			
		<p>Nõukoja moodustamine</p>	KOV eelarve	KOV	2007

2. reegel. Meditsiiniabi**Eesmärk:** Puudega inimesed peavad saama kaasaegset meditsiiniabi

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
<p>Valla Adavere piirkonnas on olemas perearstipunkt. Põltsamaa linnas asub SA Põltsamaa Tervis, kus on korraldatud eriarstiabi samas 20 kohaga haigla. Samas hoones asub perearstikeskus. Põltsamaa vald on osalenud hoone ümberehitamisel ja finantseerib tervishoidu igal aastal. Linnas asub 2 apteeki, hambaravi osutatakse neljas hambaravikabinetis. Vajadusel viiakse abivajajad eriarstide juurde valla transpordiga.</p>	<p>Olemasolev süsteem ei taga õigeaegset, piisavat, järjepidevat taastusravi puuetega inimestele. Ravimid ja abivahendid on kallid, enamus sissetulekust kulub nende muretsemiseks.</p>	<p>Esmane nõustamine (perearstid, eriarstid jm meditsiinitöötaja) puudest tingitud erivajadustega kohanemiseks</p>	Riigi eelarve	perearst, eriarst	2006
		<p>Vajadusel transpordi korraldamine valla poolt</p>	KOV eelarve	KOV	2006
		<p>Parandamist vajab riigi poolt finantseeritud hooldusraviteenuse kättesaadavus valla elanikele</p>	Riigi eelarve		
		<p>Pikkade järjekordade kaotamine</p>	Riigi eelarve		

3. reegel. Rehabilitatsioon

Eesmärk: Et puudega inimesed saaksid rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud teenuseid

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Rehabilitatsioon on reguleeritud riiklikul tasandil, KOV võimalused on piiratud. Puuetega inimesed ei ole piisavalt aktiivsed oma rehabilitatsiooni plaanis ettenähtud teenuste valimistes. Oluliseks takistuseks infopuudus.	Olemasolevaid vahendeid ja võimalusi ei kasutata efektiivselt ja sihiteadlikult. Inimesed ei tea oma võimalusi saada rehabilitatsiooni teenuseid. Rehabilitatsiooniteenus alarahastatud.	Rehabilitatsiooniteenuste struktuuri laiendamine koos kättesaadavuse parandamisega	Riigi eelarve	SKA	2007
		Rehabilitatsiooniasutuste ja KOV-de koostöö tõhustamine	Riigi eelarve KOV eelarve	SKA KOV	2007
		Info jagamine puuetega inimestele.	KOV eelarve	KOV	2006
		Julgustada ja suunata puuetega inimesi rehabilitatsiooniplaani koostamisele.	KOV eelarve	KOV	2006
		Rehabilitatsiooniasutuste juurde majutusvõimaluste loomine (probleem just lastele suunatud teenuste osas)	Riigi eelarve KOV eelarve	SKA KOV	2007

4. reegel. Toetavad teenused**Eesmärk:** Et puuetega inimesed igapäevaelus iseseisvamalt hakkama saaksid

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
SHKS § 10 toodud sotsiaalteenused. - Vallast saab laenutada abivahendeid tasuta. - Väljastatakse parkimiskaarte. - Sotsiaaltöötaja aitab korraldada abivajaja kaardi saamist maa-valitusest ja abivahendi toomist ITAK-ist. - Vallavalitsus toetab osaliselt abivahendi ostmist rahaliselt. - Vallas töötab 4 sotsiaalhooldajat. 126-le raske ja sügava puudega inimesele on määratud hooldajad. Transporditeenust osutavad vajadusel 2 valla bussi ja sotsiaalhooldajad oma autodega.	Väljatöötamata on osutatavate teenuste kriteeriumid, tingimused ja kord	Tutvustada puuetega inimestele neile mõeldud teenuste süsteemi.	KOV eelarve	KOV	2006
	Tugiisiku teenus vajab väljaarendamist.	Koolitada sotsiaalhooldajaid ja lepingulisi hooldajaid	KOV eelarve	KOV	2006
	Transporditeenuse osutamine vajab korrastamist.	Seadusliku regulatsiooni täpsustamine (sotsiaalteenuste kriteeriumid jm)	Riigi eelarve KOV eelarve	SM KOV	2007
	Nõrkusteks on veel puudulik ülevaade teenuste tegelikest vajadusest.	Kaardistada ja rahuldada puuetega inimeste vajadused vastavalt võimalustele	KOV eelarve	KOV	2007
		Määratleda Põltsamaa valla puuetega inimeste vajadused ja prioriteedid	KOV eelarve	KOV	2007
		Puudevaldkonna strateegilise plaani koostamine	KOV eelarve	KOV	2007
		Toetavate teenuste struktuuri laiendamine	KOV eelarve	KOV	2007

5. reegel. Kättesaadavus

Eesmärk: Et puudega inimesed saaksid võrdselt osaleda kõikides ühiskonnaelu sfäärides

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
<p><i>Füüsilise keskkonna sobivus</i> Planeerimise ja ehitamisega seotud isikute teadmised inva-poliitikast ja kättesaadavuse tagamisest on ebapiisavad. Perearstikeskusesse, kauplustesse, raamatukogudesse sisenemiseks puuduvad kaldteed. Samuti pole ligipääsetavad avalikud internetipunktid.</p> <p><i>b) Informatsiooni ja side kättesaadavus</i> Infot vahendavad sotsiaaltöötajad ja pereliikmed vastavalt puudega inimese vajadusele.</p>	<p>Enamus olemasolevatest ehitistest ei ole ligipääsetavad.</p> <p>Puudub tegevuskava füüsilise keskkonna ligepääsetavaks muutmisel, hetkel sellealane tegevus juhuslik.</p> <p>Ei konsulteerita puuetega inimestega.</p>	Kaardistada valla territooriumil asuvate ühiskondlike hoonete ligipääsetavus.	KOV eelarve	KOV	2007
		Kaasata puuetega inimeste esindajad ekspertidena tööle alates ühiskondlike hoonete planeerimisest kuni valmimiseni.	Riigi eelarve KOV eelarve	SM KOV	2007 - 2008
		Puuetega inimestele liikumisteede loomine	Riigi eelarve KOV	SM KOV	2007
		Abistada eluruumi kohandamisel isikuid, kellel on raskusi eluruumis liikumise, endaga toimetuleku või suhtlemisega	KOV eelarve	KOV	igal aastal 3 korterit

6. reegel. Haridus

Eesmärk: * Et kõik puudega lapsed saaksid neile võimetekohase hariduse

* Et võimaldada puudega lastel õppida elukohajärgses koolis

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg	
<p>Valla põhikoolides korraldatakse vajadusel koduõpe. Adavere Põhikoolis töötab eripedagoog. Psühholoogiteenus on kättesaadav igas koolis. Puudega lapsele määratakse sobiv õppekasvatustöö vorm pedagoogilis-psühholoogiliste ja meditsiiniliste näidustuste põhjal.</p>	<p>Informatsioon lapse erivajadustest, puudest ei jõua kooli (sõltub vanema soovist lapse puuet avaldada).</p>	<p>Koolitada õpetajaid töötamaks erivajadustega lastega.</p>	<p>KOV eelarve</p>	<p>KOV</p>	<p>2007</p>	
	<p>Rehabilitatsiooni plaan on vanema käes ja peale perearsti ei saa keegi sellest teada, kui vanem ise ei soovi seda õpetajale, sotsiaaltöötajale avaldada</p>	<p>Kaasata puudega laste vanemad haridusprotsessi.</p>				<p>2007</p>
	<p>Koostöö ametnike, haridustöötajate ja puudega lapse pere vahel on ebapiisav.</p> <p>Koolides on vajavad väljaarendamist tugisüsteemid ja õpiabi</p>	<p>Tugisüsteemide loomine koolide juurde (tugiõpetaja, koolisotsiaaltöötaja, kooliõde, kaldteed, liftid jpm)</p>	<p>Riigi eelarve KOV eelarve</p>	<p>THM KOV</p>	<p>2007 - pidev</p>	

7. reegel. Tööhõive

Eesmärk: Aidata puudega inimestel leida tööd ja tööl püsida

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Toetatud töö teenus toimib riikliku teenusena psüühikahäiretega ja vaimupuudega inimestele.	Töökohtade kohandamine puudest tingitud vajadustele ei ole erilist rakendust leidnud, sest vahendid selleks on ebapiisavad Tööandjate eelarvamused puuetega inimeste suhtes.	Ümarlaua korraldamine valla spetsialistide, kohalike tööandjate, tööhõiveametnike ja puuetega inimeste organisatsiooniga.	Riigieelarve KOV eelarve	TTA KOV	2006 -2007
		Toetused tööandjatele (nt sotsiaalmaksu soodustus)	Riigi eelarve	TTA	2007
		Palgatoetus peaks olema paindlik (nt sõltuma riski suurusest, kui on tehtud lisakulutused puudega inimese töölevõtmiseks)	Riigi eelarve	TTA	2007
		Puudega inimesele hüvitised lisakulude kompenseerimiseks	Riigi eelarve	TTA	
		Süsteem peaks toetama koostööd eri ametite vahel.			

8. reegel. Sissetuleku tagamine ja sotsiaalkindlustus**Eesmärk:** Võimaldada puudega inimestel piisavad sissetulekud, et iseseisvalt toime tulla

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
<p>PISTSe kohaselt saavad puuetega inimesed puudest tingitud lisakulutuste osaliseks katmiseks toetust vastavalt puude raskusastmele, lisaks sellele on võimalus saada puudega vane- ma toetust, õppe- ja rehabilitatsiooni-, täienduskoolitus- ning hooldajatoetust. Puudega lapsed saavad vastavalt puude raskus- astmele puudega lapse toetust. Tööealised puuetega inimesed saavad vastavalt töö- võime kaotuse % töövõimetuspensioni. Vald toetab puudega inimesi vastavalt oma võimalustele.</p>	<p>Toimiv tööhõivesüsteem ei soodusta puudega inimese töö otsimist. Tööandjad (nii riiklik kui erasektor) ei ole huvitatud puuetega inimeste tööle võtmisest, sest kompensatsiooni- mehhanismid on ebapiisavad.</p> <p>Väiksema konkurentsivõimega inimesel väga raske leida sellist tööd, mis vastaks nii tema võimetele kui ka õpitud oskustele.</p>	Sotsiaalkindlustussüsteem peaks olema kergesti mõistetav ja toetuste taotlemine kättesaadav puudest olenemata (nt. pime, kurt, psüühilise erivajadusega)	Riigi eelarve KOV eelarve	SM KOV	2007
		Puuetega inimeste parem (süsteemne) hindamine	Riigi eelarve	SKA	2007
		Koostöö (sh ka info) erinevate institutsioonide vahel	Riigi eelarve	SM	
		Jagada infot riiklike toetuste süsteemi kohta	KOV eelarve	KOV	2006

9. reegel. Perekonnaelu ja isikupuutumatus

Eesmärk: Et puudega inimene saaks elada koos oma perekonnaga ja vajadusel võimaldada tal luua oma perekond

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Sotsiaalnõustamine sotsiaaltöötaja poolt, vajadusel spetsialisti poole suunamine.	Sotsiaalteenuste struktuur vajab laiendamist.	Sotsiaal- ja tugiteenuste laiendamine	KOV eelarve	KOV	2008
		Eluaseme kohandamise kulude osaline kompenseerimine	KOV eelarve Projektid	KOV	2006 - pidev
		Pereliikmete koolitus	KOV Projektid	KOV	2007 - pidev
		Hoolduse asendus ja puhkepäevade süsteemi käivitamine	KOV Projektid	KOV	2007 - pidev

10. reegel. Kultuur**Eesmärk:** Et puuetega inimestel oleks võimalus osaleda kõikides kultuuritegevustes

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Igal aastal on korraldatud info – ja tervisepäevi puuetega inimestele. Puuetega inimesed saavad osaleda külaseltside ja ka valla kultuuriüritustel, vald on organiseerinud vajadusel transpordi. Korraldatakse teatri ühiskülastusi.	Maapiirkondade elanike probleemiks on transpordikorraldus (nt Põltsamaa Kultuuri-keskuses korraldatavad teatrietendused lõpevad sellisel kellaajal, kui bussid ei liigu) Oma puude tõttu ei saa ja ei taha osa puuetega inimesi kodust välja tulla.	Organiseerida transport, et puuetega inimesed saaksid üritustest osa võtta.	KOV eelarve	KOV	pidev
		Toetada teatri ühiskülastusi ja ekskursioone	KOV eelarve	KOV	pidev
		Eneseabirühmade töö toetamine	KOV eelarve	KOV	pidev

11. reegel. Vaba aeg ja sport**Eesmärk:** Puuetega inimeste võimalus osaleda sporditegevustes

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Põltsamaal avatud spordihoones on võimalik tegelda spordiga. Valla puudega inimesed külastavad Võisiku päevakeskust. Osaletakse külaseltside poolt korraldatud spordiüritustel. Toetame puuetega inimeste võistlustel osalemist (nt 2006 a toetame 3 Kiigemetsa kooli õpilase minekut Jaapanisse võistlustele).	Puuduvad treenerid, kes oskaksid erivajadusega inimesi juhendada. Transport päevakeskusesse kallis.	Päevakeskuse loomine Lustivere HK baasil.	KOV eelarve	KOV	pidev
		Sobivate juhendajate leidmine ja tasustamine.	KOV eelarve Projektid	KOV	2008
		Toetada puuetega inimeste sporditegevust	KOV eelarve	KOV	pidev

12. reegel. Ühiskondlikud organisatsioonid**Eesmärk:** Kaasata usuorganisatsioonid puuetega inimeste probleemide lahendamisesse

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
<p>Põltsamaal on luteri ja õigeusu kirik ning mitmed muud kogudused. Korraldatud on laste pühapäevakool, diakooniatöö. On toetatud laagrite korraldamist.</p> <p>Usk ja sellega seonduv on sügavalt isiklik asi.</p>	Riik ja KOV ning kirik on eraldiseisvad struktuurid.	Koostööleping KOV ja kiriku vahel	KOV eelarve	KOV	2007

13. reegel. Informatsioon ja uurimistöö

Eesmärk: Kindlaks teha puuetega inimeste perede majanduslik ja sotsiaalne seisund ja nende vajadused.

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
EPI Kojal ja tema liikmesorganisatsioonid ei on oma veebilehed, kust saab puuetega inimesi puudutavat ja neid huvitavat infot.	Kehtiv andmekaitseadus piirab ligipääsu puuetega inimesi puudutavatele andmebaasidele	Puuetega inimeste vajaduste kaardistamine	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2006
		Kaardistatud vajaduste analüüs ja puuetega inimeste vajaduste ja prioriteetide määratlemine	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007 - pidev

14. reegel. Poliitiline otsustamine ja planeerimine**Eesmärk:** Et puuetega inimeste probleemid oleksid käsitletud KOV kõigis kavandatud tegevustes

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
KOV puudub ÜRO standardreeglitel põhinev invapoliitika plaan. Puudub täpne informatsioon puuetega inimeste toimetulekuvõimest.	Ei arvestata puuetega inimeste vajadustega otsuste tegemisel. Puudub invapoliitiline arengukava.	Agenda 22-st tulenevad ettepanekud kirjutada arengukavasse.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007

15. reegel. Seadusandlus

Eesmärk: Et kõik seadused ja KOV vastuvõetavad otsused arvestaksid puuetega inimeste vajadustega

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Vald tegutseb seaduste piires. Seadused on üldsõnalised puuduvad rakendusaktid ja juhendmaterjalid.	Seadusandlus on raskesti loetav ja näiteks SHKS on vananenud ning vajaks paremat lahtikirjutamist ja juhendmaterjali paremaks toimimiseks. Seaduste rakendamine ei ole tagatud. Riik annab kohustusi KOV täitmiseks, selleks tulubaasi loomata ja andmata. Eestkoste küsimused on seadustes reguleerimata (just täisealiste ja psüühiliste erivajadustega inimeste eestkoste)	Esitada ettepanekuid seadustesse muudatuste tegemiseks.	KOV eelarve	KOV	2006
		Alustada tuleb arutelusid hooldusravivõrgu teenuste finantseerimisskeemi (riik – tervishoiuteenused, vald – sotsiaalteenused, klient – majutus ja toitlustuskulud) välja töötamiseks ja psüühilise erivajadusega inimeste eestkoste korraldamisega seotud teemadel	Riigi eelarve KOV eelarve Projektid	SM KOV PIK	2007

16. reegel. Majanduspoliitika**Eesmärk:** Puetega inimeste iseseisva toimetuleku edendamine.

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Vallavalitsus toetab vastavalt oma võimalustele Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koda.	Puudub konkreetne kontseptsioon puuetega inimeste organisatsioonide rahastamisel.	Arvestada puuetega inimeste vajadustega kõigi valla poolt läbiviidavates projektides.	KOV eelarve Projektid	KOV	2007
		PIK arvestamine võrdse koostööpartnerina	KOV eelarve Projektid	KOV	pidev

17. reegel. Töö koordineerimine**Eesmärk:** Tihedamalt kaasata puuetega inimeste organisatsioonid KOV tasandil tehtavate otsuste langetamisele

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Vallavalitsuse poolt vastuvõetud otsustes püütakse lähtuda puuetega inimeste vajadustest.	Puuetega inimeste endi huvipuudus KOV tasandil probleemide lahendusvõimaluste otsimisel.	Tihendada koostööd puuetega inimeste organisatsioonidega	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2007

18. reegel. Puuetega inimeste organisatsioonid**Eesmärk:** Tihedamalt kaasata puuetega inimeste organisatsioonid KOV tasandil tehtavate otsuste langetamisele

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
JPIK kaudu jõuab vallavalitsusse informatsioon puuetega inimeste organisatsiooni tegevusest.	Otsuste vastuvõtmisse ei kaasata organisatsiooni liikmeid. Puuetega inimeste endi vähene huvi koostöök	Tunnistada organisatsiooni ametliku koostööpartnerina.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	2006

19. reegel. Personali koolitus**Eesmärk:** Et puudega inimesed saaksid parima kvaliteediga teenuseid

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Puuetega inimestega tegelevate sotsiaalhooldajate koolitus regulaarne. Sotsiaalabi osakonna poolne oma töötajate rühmanõustamine	Koolitatud töötajate leidmine raskendatud.	Sotsiaalhooldajate täiendkoolitused ja supervisioonid.	KOV eelarve	KOV	pidev

20. reegel. Invaprogrammide riiklik kontroll ja hindamine**Eesmärk:** Et standardreeglid oleks käsitletud kõigis eluvaldkondades

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Puudub invapoliitika plaan ja tegevuskava	Puudub puuetega inimeste poolne kontroll standardreeglite täitmise kohta	Kaasata puuetega inimeste esindaja tegevuskava kontrollimisse.	KOV eelarve Projektid	KOV PIK	pidev

21. reegel. Standardreeglite täitmise järelvalve**Eesmärk:** Et puudega inimeste huvid oleksid kaitstud kõigis neid puudutavates eluvaldkondades

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Standartreeglite täitmisel püütakse lähtuda puuetega inimeste vajadustest.	Puudega inimesi puudutavaid otsuseid võetakse vastu ilma puuetega inimestega konsulteerimata	Vallavolikogu sotsiaalkomisjoni töösse kaasata puuetega inimeste esindaja.	KOV eelarve	KOV	2006
		Eakate ja puuetega inimeste nõukoja moodustamine	KOV Projektid	KOV	2007

22. reegel. Rahvusvaheline, tehniline ja majanduslik koostöö**Eesmärk:** Parandada puuetega inimeste organisatsiooni tööd, saada kogemusi

Hetkeseis	Probleemid	Vajalikud meetmed	Rahastamise allikas	Elluviija	Tähtaeg
Soomes asuva Vilppula sõprusvallaga üldine side olemas.	Konkreetne rahvusvaheline koostöö puuetega inimeste valdkonnas puudub.	Luu tihedamad sidemed Vilppula valla sotsiaaltöö valdkonnas.	KOV eelarve Projektid	KOV	2008